

γινώσκει μὲν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἀλλ' ἐν οἷς εὐρίσκει εἰκοσάδα τινὰ σελίδων, ἐφ' ὧν συχνάκις ἐπανέρχεται, καὶ δύνενεκα ἀναγκάζεται τις νὰ ἀγαγῷ φῶντας τὸ δῶλον ἔργον.

Ἡ Κοσμόπολις διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐστὶ βιβλίον ἑξήκοντα, ἐν οἷς διακρίνεται ζωὴ, ἐν οἷς δὲ ἀναγνώστης διατρίβει, μεθ' ὧν ἑξοικειοῦται καὶ ἀποβάλλει ἀσημάντους συνηθείας. Καὶ τοῦτο προσέρχεται οὐχὶ δύνενεκα τοῦ ἐκτάκτως πρωτοφανοῦς βίου, ὃν δὲ συγγραφεῖς ἀποδίδωσιν εἰς τὰ πρόσωπα, καίτοι δύο ἢ τρία ἑξάτοντα προκαλοῦσι ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον ἀλλὰ δύνενεκα τῆς μετ' ἐπιμελείας ἀναγραφῆς τῶν λεπτομερειῶν, δύνενεκα τῆς μεταγενεστέρας καὶ ἀπομεμακρυσμένης τῶν προσώπων βιογραφίας, συντεταγμένης μετὰ πολλῆς φροντίδος, οὗτως ὥστε οἱ ἄνδρες καὶ ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ γυναῖκες αὐτοῦ κινοῦσθι τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν εἰς τοσοῦτον βαθὺδὸν δύον καὶ οἱ ἐκ τῶν φίλων ἡμῶν, πρὸς οὓς ἀδιαφόρως ἔχομεν—μὴ γελάτε—θέλω νὰ εἴπω δύον καὶ οἱ ἐκ τῶν ἡμετέρων φίλων, πρὸς οὓς δὲν ἔχομεν πάθος τι, περὶ δύν ἐν τούτοις ἐνδιαφερόμεθα, καὶ μετὰ περιεργείας ζητοῦμεν πληροφορίας, δύν ζωηρὰν τὴν ἀνάμυνσιν ἔχομεν ἀνὰ μέσον τῶν περιπετειῶν τοῦ βίου, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, διότι ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν γνωρίζομεν αὐτούς.—Τὸ νὰ κατορθώσωμεν τοῦτο διὰ πρόσωπα μυθιστορίας, ἐστὶ οὐ μικρὰ ἐπιτυχία, διότι εἶναι δυσκολώτερον τοῦτο τοῦ νὰ αἰσθανθῶμεν πρὸς αὐτὰ ἐκτακτον ἐνδιαφέρον πρὸς δύον, παρόμοιον ἐκείνου ὅπερ συναισθανόμεθα διὰ συμπαθείας τι πρόσωπον.

Αὗται εἰσίν αἱ ἀρεταὶ, καὶ ἀρεταὶ ἀρκούντως σπουδαῖαι καὶ στάνται, ἔξασθαλτίζουσαι τῇ Κοσμόπολις ἐκλεκτούς ἀναγνώστας. Ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς μὴ ἐκλεκτούς τὸ ἔργον θὰ ἔχῃ μεγίστην ὑμασίαν, καὶ περὶ τούτου ἔγγυᾶται ἡ φήμη τοῦ συγγραφέως.

Οἱ Bourget ἡθελοῦσε νὰ περιγράψῃ γωνίαν τινὰ τοῦ κόσμου τούτου, δῆτις καλεῖται κοσμόπολις, δὲν ἡγάπησε πολὺ, δὲν ἐσπούδασε, διότι τὸν ἡγάπησε, δὲν πῆρισε νὰ μισῇ, διότι σπουδάζων αὐτὸν, ἐπὶ τέλους ἐγνώρισεν αὐτὸν κατὰ βάθος. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν εἶναι σπάνιον. Συμβουλεύθητε τὴν ιστορίαν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, δημοσίων ἢ ιδιωτῶν «Τηνήξατε ἐκ τῶν ἡμετέρων!» ἀνακράζει κόμμα τι εἰς πολιτικὸν ἄνδρα μεταστάντα τῶν φαλάγγων αὐτοῦ. «Καὶ ἀπορεῖτε, διότι δὲν συγκαταλέγομαι μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ;» ἀπήντησεν ὁ ἐν λόγῳ πολιτικὸς ἀνήρ.

Οἱ κοδμοπολιτικὸς οὗτος κόσμος, οὐ δὲ χαρακτηρισμὸς ἀποβαίνει δυσχερής, εἶναι ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες δύνενεκα λόγων καλαισθητικῶν, δὲν κατοικοῦσιν ἐν ταῖς ιδίαις αὐτῶν χώραις. Πλούσιοι Ἀγγλοί κατοικοῦσιν ἐν Γαλλίᾳ, πλούσιοι Γέρμανοί ἐν Ἰταλίᾳ, πλούσιοι Ἀμερικανοί ἐν Εὐρώπῃ, διὸ αὐτοὺς δὲ ὑπάρχουσι καὶ πολλαὶ πόλεις μεγάλαι καὶ μικραί. Λονδίνον, Βιέννην, Παρίσιοι, Νίκαια, Ρόμη, Βιαρρίτες. Εἰς τὰς πόλεις ταύτας ἀποτελοῦσιν ιδιαίτερον κόσμον, μὲν ιδιαίτερους τρόπους καὶ συνηθείας, μὲν διάφορον πως γλωσσαν καὶ ιδιαίτερον κώδικα, τὸν κώδικα τοῦ ιδιαίτερου τρόπου τοῦ ζῶντος.

Τὸ νὰ διαζωγραφίσῃ τις τῶν κοδμοπολιτικὸν κό-

σμον, ἡ περὶ μυθιστορίας προκειμένου περὶ δράματος, τοῦτο δὲν σημαίνει τὸ νὰ διαζωγραφίσῃ τις τὸν κοσμό πολιτισμὸς αὐτῶν ἐκείπει. Τοῦτο ἀκριβῶς ἐπραξει καὶ ὁ κ. Bourget μετὰ μικρᾶς ἀπογοντεύσεως διὰ τὸν ἀναγνώστην δῆτις ἀνέμενε τὴν περιγραφὴν τοῦ δυτος ὅπερ ἀποκαλεῖται κοδμοπολιτικῆς καὶ εἰς δὲ ποδιδιοῦσι χαρακτῆρα ἀγγλικόν, χαρακτῆρα πολωνικόν, χαρακτῆρα ἑνετικόν, χαρακτῆρα γερμανοῦσραπλιτικόν, πάντων δὲ τῶν χαρακτῆρων τούτων ἀλληλοσυγκρουούσημένων.

(Ἐπετει: τὸ τέλος)

N. G. M.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Συμπληροῦντες τὰ ἐν τῇ προηγουμένη ἡμέρᾳ Ἑπιθεωρήσει γραφέντα περὶ τῆς την 15/27 δεκεμβρίου π. ξ., γενομένης ἐν Παρισίοις ἐνθουσιώδους τελετῆς ἐπὶ τῇ 70^ῃ ἐπετηροὶ τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργέτου Pasteur, ἐκ καθήκοντος ἐπανορθοῦμεν πρῶτον τὴν κατὰ παραδοσιοῦ σημειωθεῖσαν ἐν αὐτῇ εἰδοπίν, καθ' ἣν ἐκ μέρους τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἑπιστημῶν ὡμιλήσεν δὲ πρεδερος αὐτῆς κ. Abbadie, σημειοῦντες δὲ οὐδέ τοῦτος ἀλλ' ὁ ισδίοις αὐτῆς γραμματεὺς κ. Bertrand προσεκάλυψε τὸν ἔξοχον σοφόν. Ἐπὶ τούτοις δὲ ἀναγράφουμεν καὶ περικοπάς τινας τοῦ λόγου, δὲν κατὰ τὴν ιστορικὴν ἐκείνην ἡμέραν, ἐξ ὄντων τῆς ιατρικῆς καὶ τῆς χειρουργίας, ἔξεφύνησεν ὁ ἔξοχος ιδρυτὴς τῆς ἀντισπητικῆς μεθόδου Lister.

«Εἰς ἐμὲ ἐδόθη, εἴπεν, οἱ μεγάλη τιμὴ νὰ προσφέρω ὑμῖν τὰ σέβη τῆς ιατρικῆς καὶ τῆς χειρουργίας.

«Τῇ ἀληθείᾳ, οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν ὀλοκλήρῳ τῇ οἰκουμένῃ, εἰς δύν αἱ ιατρικαὶ ἐπιστῆμαι ὀφείλουσι πλείονα ἢ ὑμῖν.

«Αἱ ὑμέτεραι ἐπὶ τῆς ζυμώσεως ἔρευναι ἔργοικαν ισχυρὸν φῶς, ὅπερ ἐφώτισε τὰ ἀπαίδεια σκότῳ τῆς χειρουργίας καὶ μετέβαλε τὴν θεραπείαν τῶν πληγῶν ἀπὸ ἐμπειρικοῦ ἀδεβαίου καὶ συνηθέστατα καταστρεπτικοῦ ἔργου εἰς ἐπιστημονικὴν τέχνην βεβαίως εὐεργετικήν . . . Ἄνυψωστε τὸν πέπλον ὅστις ἐπὶ αἰώνας ἐκάλυπτε τὰς μιαδματικὰς νόσους, ἀνεκαλύψατε δὲ καὶ ἀπεδείξατε τὴν μικροβιακὴν φύσιν αὐτῶν . . .

«Ἡ γνῶσις αὗτη ἐτελειοποίησεν πᾶν κατὰ τρόπον καταπληκτικὸν τὸν διάγνωσιν τῶν μαστίγων τούτων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἐχάραξε τὴν ὁδὸν ἢν δέοντα δικολούθησεν κατὰ τὴν προφυλακτικὴν καὶ ιαματικὴν θεραπείαν αὐτῶν . . .

«Ως ἔξοχως περιφανεῖς, δύναμαι νὰ σημειώσω τὰς ἐπὶ τῆς λύσης ἐργασίας ὑμῶν. Ἡ πρωτοτυπία αὕτην ἡ τόσῳ ἐκπληκτική, ἐν τε τῇ παθολογίᾳ καὶ ἐν τῇ θεραπευτικῇ, ὃστε πολλοὶ τῶν ιατρῶν ἐδυσπιστησάσθησαν πρὸς ημᾶς. Εἰναι δυνατόν, ἐλεγον, ἀνθρωπος μὴ ὃν ιατρὸς οὐδὲ βιολόγος νὰ διδάξῃ ημᾶς προκειμένου περὶ ἀδιθείας, πτικῆς μάτην κατεπόνησε τὰς ἔξοχωτέρας τῆς ιατρικῆς μεγαλοφυΐας;

Τὴν ἔξοχως ὡραίαν προσφέρωντι αὐτοῦ οὐ παρατίθεται ποτέ φράση:

«Κύριε Pasteur, αἱ μολυβδατικαὶ νόσοι ἀποτελοῦ-
σιν, ὡς γινώσκετε, τὸν μεγάλην πλειονότητα τῶν
ἀσθενειῶν, αἵτινες μαστίζουσι τὸ ἀνθρώπινον γένος.
Δύνασθε ἄρα καλῶς νὰ ἐνοίηστε ὅτι ἡ ιατρικὴ καὶ
ἡ χειρουργία σπεύδουσι κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην
περίστασιν νὰ προσθέσωσιν ὑμῖν τὴν ἔκφρασιν τοῦ
βαθέως αὐτῶν θαυμασμοῦ καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης».

Πλὴν τοῦ κ. Lister καὶ τῶν λοιπῶν, περὶ ὧν ἐγέ-
νετο λόγος ἐν τῇ προηγουμένῃ ἡμένῃ Ἐπιθεωρήσει,
προσεδήλωσε τὸν ἔνδοξον πρεσβύτην καὶ δ. κ. Sauton,
πρόεδρος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τῶν Παρισίων,
ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης. Μὴ
δυνάμενοι δὲ νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα ὀλόκληρον
τὴν ἀπάντησιν τοῦ Pasteur εἰς τὰ τόσα δείγματα τοῦ
ἀκράτου ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς λατρείας, πῆτις ἐξ-
δηλώθητον αὐτῷ ἐκ μέρους τῆς τε ἴδαιτέρας αὐτοῦ πα-
τριδος, τῆς Γαλλίας, καὶ τῆς δῆλης ἀνθρωπότητος,
παραθέτομεν τὸν πρόλογον τῆς ἀπαντήσεως ταύτης,
ἐν ᾧ περιτράνως καταδείκνυται ἡ δεσπόζουσα τῆς
ψυχῆς αὐτοῦ μετριοφορούνη, τὸ χαρακτηριστικὸν
τοῦτο γνώρισμα τῶν ὄντων μεγάλων ἀνδρῶν.

Κύριε Πρόεδρε τῆς Δημοκρατίας,

Ἡ ὑμετέρᾳ παρουσίᾳ τὰ πάντα μεταπλάσσει : ἐσο-
τὶς τις στενοῦ κύκλου ἀποβαίνει μεγάλη ἐσοτή, ἡ δὲ
ἀπλῆ ἐπετηρίς τῆς γεννήσεως σοφοῦ τινός, ὥστε ἀπο-
τελέσῃ, χάρις ὑμῖν, ἐποχὴν ἐν τῇ γαλλικῇ ἐπιστήμῃ.

Κύριε ὑπουργέ,

Κύριοι,

Διὰ μέσους τῆς λαμπτιδόνος ταύτης, ἡ πρώτη μου
σκέψις μετὰ μελαγχολίας ἀναφέρεται πρὸς τὴν ἀνά-
μνησιν τόσων ἐπιστημόνων, οἵτινες οὔδεν ἄλλο ἐ-
γγρίσαν πλὴν τῶν δοκιμασιῶν. Ἐν τῷ παρελθόντι,
εἶχον νὰ ἀντιπαλαΐσθωσι κατὰ τῶν προδικών, αἵτι-
νες κατέτηγον τὰς ιδέας των. Κατανικήσαντες δὲ
τὰς προδικώντες ταύτας, προσέκρουσαν εἰς κωλύματα
καὶ δυσχερείας παντοειδεῖς.

Πρὸ δὲ τῶν ἀκόμη ἐτῶν, πρὸν ἡ αἱ δημόσιαι ἀρ-
χαὶ καὶ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον παράσχωσι τῇ ἐπι-
στήμῃ μεγαλοπρεπῆ οἰκηματα, ἀνθρωπός τις, ὃν
τόσον ἡγάπησα καὶ ἐθαύμασα, ὁ Κλαύδιος Bernard,
δὲν εἶχεν ὡς ἐργαστήριον, ἡ ὑπόγειον ὑγρὸν καὶ
χαμπλὸν, δὲν γάρ μακρὰν ἐντεῦθεν. Ἰδως ἐκεὶ¹
προσεδελάθη ὑπὸ τοῦ νοσήματος ὅπερ τὸν ἀνήρ πα-
σσεν. Ὄταν ἔμαθον δ. τι μοὶ ἐπεφυλάσσετε ἐνταῦθα,
πρώτιστα ἀνεμνήσθην ἐκείνου : Χαιρετῶ τὴν μεγά-
λην ταύτην ἀνάμνησιν.

Ἄξια δὲ ἀναγραφῆς διὰ χρυσῶν γραμμάτων εἶνε
καὶ ἡ ἀκλούσθιος τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς πρὸς τοὺς νέους
ἀποστροφή.

«Νέοι, νέοι, ἐμπιστεύθητε εἰς τὰς μεθόδους ταύ-
τας τὰς ἀσφαλεῖς, τὰς ισχυράς, ὃν δὲν γινώσκομεν
εἰσέτι ἡ τὰ πρῶτα ἀπόρροπτα ! Καὶ ἀπαντεῖς, οἰον-
δῆποτε καὶ ἀν θὰ εἶνε τὸ στάδιον ὑμῶν, μὴ ἀφίσπετε
νὰ ἐγγίσῃ ὑμᾶς ὁ ἐξευτελιστικὸς καὶ ἄγονος σκεπτι-
κισμός, μὴ ἀφίσπετε νὰ ἀποθαρρύνωσιν ὑμᾶς αἱ
θλίψεις ὡρῶν τινῶν, ἀς διέρχεται ἔθνος τι. Ζήσατε
ἐν τῇ γαλλιναιᾳ εἰρήνη τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν
βιβλιοθηκῶν. Εἴπατε ἐν ὑμῖν κατὰ πρῶτον : Τί ἐ-
πραξα διὰ τὴν ἐκπαίδευσίν μου ; Εἴτα, καθ' ὅδον ὥστε
προάγεσθε : Τί ἐπραξα διὰ τὴν πατρίδα μου ; Μέχρι

τῆς στιγμῆς καθ' ἥν θὰ ἔχητε ἵσως τὴν ἀπειρον ταύ-
την εὔτυχιαν νὰ σκεφθῆτε ὅτι συνετελέσατε κατὰ τι
εἰς τὴν πρόσοδον καὶ εἰς τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος.
Ἀλλ' ὅμως, εἴτε ἐπὶ πλέον εἴτε ἐπὶ ἔλαττον αἱ προσ-
πάθειαι εὐνοηθῶσιν ὑπὸ τῶν περιστάσεων, ἀνάγκη
ὄπως, προσεγγίζοντος τοῦ μεγάλου τέρματος, νὰ δι-
καιώται τις νὰ εἰπῃ : "Ἐπραξα δ. τι πληνήθην."

Ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν ἔβδομηκοστὴν ἐπετηρίδα τῶν
γενεθλίων τοῦ Pasteur καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν κα-
τ' αὐτὴν, ὑπομιγήσκει ὑμῖν ἐτερον σοφὸν πρεσβύτην,
τὸν κ. Hermite, ἐπίσης δημοτελῶς ἐστάσαντα
τὴν ἔβδομηκορστὴν ἐπετηρίδα τῶν γενεθλίων αὐτοῦ,
τὴν 12/24 δεκεμβρίου π. ἔ. πτοι ταύτοχρόνως σχε-
δὸν μετὰ τοῦ Pasteur. Ὁλόκληρος ὁ βίος τοῦ ἐξόχου
τούτου γεωμέτρου ἀφιερώθη τῇ ἐπιστήμην. Ἀπὸ τῶν
πρώτων αὐτοῦ ἔργων, ἀτινα ἐφείλκυσαν ἐπὶ τοῦ νέου
μαθητοῦ τὴν προσοχὴν τοῦ Jacobī, μέχρι τοῦ τελευ-
ταίου αὐτοῦ ὑπομνήματος ἐπὶ τῷ τῶν ἐφαρμο-
γῶν τῷ τῶν ἐλαττικῶν συναρτήσεων, διὸ
ὅτι τὸν διαφορόν την ὑψηστων ἐπιστημονικῶν ἐρευ-
νῶν, ἀδιαλείπτως προέβη ἀπὸ ἀνακαλύψεως εἰς ἀνα-
κάλυψιν. Ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ἀρκούντως ἰκανοποιη-
θέντα δι' ἀπαντας τοὺς μόχθους αὐτοῦ, ἐν τῷ προό-
δῳ τῶν διαφερόντων ὑπ' αὐτοῦ εὐνοηθεισῆν δύο
ἐπιστημῶν, τῆς Ἀριθμητικῆς καὶ τῆς Ἀναλύσεως,
καὶ δὲν ἐπεζήτησεν οὔτε τὰς τιμάς οὔτε τὴν δόξαν.

Ἀπὸ μηνῶν, ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένη ὑπὸ ἐπι-
στημόνων πασῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, πτοι Ἰτα-
λίας, Ρωσίας, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Γερμανίας, Ἐλβε-
τίας, Φινλανδίας, Βελγίου, Σουηδίας, Ἀμερικῆς,
Ολλανδίας, Ἑλλάδος (ἐμπροσθωπουμένης ὑπὸ τοῦ
καθηγητοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Κυπα-
ρίσσου Στεφάνου), Πορτογαλλίας, Βοημίας, Αύστριας
καὶ Δανικαρχίας, ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ μαθη-
τῶν καὶ θαυμαστῶν αὐτοῦ, εζήτησε, δι' ἐκκλήσεως
αὐτῆς πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ φίλους τῆς ἐπιστήμης,
τὸν προσαριστικὸν ἐκάστου ἔρανον, ὅπως, ἐπὶ τῇ εὐκα-
ριᾳ τῆς ἔβδομηκορστῆς ἐπετηρίδος τῶν γενεθλίων αὐ-
τοῦ, προσενεγχθῆ τῷ ἐνδόξῳ μαθηματικῷ, μετάλλιον
ἀναπαριστῶν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, μετ' ἀφιερώσεως
φερούσον τὰς ὑπογραφὰς τῶν πολυαριθμῶν τῆς ἐπι-
στημῆς φίλων.

Οὕτω, ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἔβδομάδος, συναδελφώθη-
σαν ἐν τῇ ἐπιστέψει τῆς ἰσοχρόνου πλήρους δράσεως
ἐνδόξου σταδιοδρομίας αὐτῶν, δύο τῶν κορυφαίων
σοφῶν τῆς Γαλλίας, ὁ Hermite καὶ ὁ Pasteur, ὁ εἰς
μέγας δοφὸς ἐν τῷ στενωτέρῳ καὶ μᾶλλον ἀφηρημένῳ
τὴν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν κύκλῳ, ὁ ἔτερος μέγας
ἐν τῷ εὐρυτέρῳ, καὶ ἀμεσωτέρον τῆς ἀνθρωπίνης
ζωῆς ἀπτομένῳ, τῆς ιατρικῆς καὶ τῆς χειρουργίας, ὁ
εἰς μέγας σοφός, ὁ ἔτερος καὶ μέγας ἀν.

Ἡ ἀστρονομικὴ κίνησις περιεστράψη κατὰ τὰς τε-
λευταίας ταύτας ὑμέρας εἰς ἀνακοινώσεις γενομένας
τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων, κατὰ
τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 14/26 δεκεμβρίου π. ἔ.,
ἐπὶ τῶν ἐπὶ τοῦ κομπήτου τοῦ Holmes παρατηρήσεων
τῶν κ. Rayet καὶ Picart, αἵτινες ἐγένοντο ἀπὸ τῆς
8/20 νοεμβρίου μέχρι τῆς 5/17 δεκεμβρίου π. ἔ., διὰ
τοῦ μεγάλου ισημερινοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Ἀστερο-

σκοπείσυ τοῦ Bordeaux¹. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας, ἥδη ἀπὸ τῆς 8/20 νοεμβρίου ὁ κομήτης εἶχε λιαν ἀσθενὲς φῶς, διεκρίνετο ὅμως ὡς στρογγύλον νεφέλωμα μετά διακεχυμένου πυρῆνος προσεκβαλλούμενου πρὸς τὴν οὐράνια διά τινος φωτεινῆς γραμμῆς ἀρκούντως εὐδιακρίτου. Τὰς ἐπομένας ἡμέρας, ὁ πυρῆνος τοῦ ἄστρου κατέστη βαθυμόδων ἀμυδρότερος, μέχρις οὗ, ἀπὸ τῆς 6/18 δεκεμβρίου, δὲν ἦτο πλέον ὁρατὸς ἐν τῷ ισημερινῷ τηλεσκοπίῳ τῶν 0,38 μ. ἀνοίγματος. Οἱ αὐτὸς κομήτης ἐμελετήθη ἐπίσης, ἀπὸ τῆς 3/25 νοεμβρίου μέχρι τῆς 2/14 δεκεμβρίου, ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ τῆς Λυδίας, ὑπὸ τοῦ κ. Le Cadet.

Ἐτερος κομήτης, ὁ κομήτης Swift, ἐμελετήθη ἐν τῷ αὐτῷ Ἀστεροσκοπείῳ, ἀπὸ τῆς 28/9 Ἀπριλίου μέχρι τῆς 8/20 νοεμβρίου π., ἔ., ὑπὸ τῶν κ. Rayet, Picart καὶ Courty, αἱ δὲ παρατηρήσεις αὕται, ἀνακοινωθεῖσαι τῇ Ἀκαδημίᾳ παρὰ τοῦ κ. Rayet, ἀποτελοῦσι συνέχειαν τῶν κατὰ τοὺς μῆνας μάρτιον καὶ ἀπριλίον γενομένων. Κατὰ ταύτας, κατ' ἀρχὰς, ὁ κομήτης οὗτος εἶχε πυρῆνα 7ου ἢ 8ου μεγέθους, περιβαλλόμενον ὑπὸ στρογγύλου νεφελώματος 7' μέχρις 8' φαινομενικῆς διαμέτρου· τὴν 3/15 ἀπριλίου ἐγένετο ὁρατὸς εἰς τὸν ἀσπλόν ὁφθαλμόν· κατὰ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, εἶχεν οὐράνια 7ου μῆκους καὶ πυρῆνα λάμποντα ὡς ἀστὴρ 4ου μεγέθους· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἑκείνης, ἐξησθένει ἀδιαλείπτως, διατηρῶν ἐν τούτοις τὸν πυρῆνα αὐτοῦ, ὅστις ἥτο εἰσέτι ὁρατός, κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς νοεμβρίου, ὡς ἀστὴρ τοῦ 13ου μέχρι 14ου μεγέθους.

Κατὰ τι ὑπόμνημα τοῦ κ. Venukoff, σχεδὸν ὀλοσχερῶς ἔξελιπον τὰ ἑκτεταμένα ἔη τῆς χώρας τῆς διαρροιμένης ὑπὸ τοῦ Pribileye, παραποτάμου τοῦ Δνειπέρου, τῆς Ρωσικῆς κυβερνήσεως ἀναλαβούσης τὴν ἀποξήρανσιν αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ 1873. Ἐδαπανθῆθαν πρὸς τοῦτο μέχρι τοῦ 1891, ἐννέα ἑκατομμύρια φράγκων, οὕτω δὲ ἀπεδόθησαν εἰς τὴν γεωγραφίαν 1000000 ἑκτάρια γονιμωτάτης γῆς, ὃν 320000 μετετράπτησαν εἰς λειμῶνας, 106000 εἰς ἀγροὺς καὶ κηποὺς, 600000 δὲ μένουσιν ὡς δάσον. Ἡ τιμὴ τῶν ἀποξηρανθεισῶν γαιῶν πύξηθη καταπλκτικῶς· ἀπὸ 1 φουστίου τὸ ἑκτάριον, ἀνετιμήθησαν μέχρις 60 φουστίων, ἐνιστεῖ δὲ καὶ τὰλεντον τούτου. Ἡ δὲ γονιμότης τῶν νέων τούτων γαιῶν εἶνε θαυμαστή, ίδιᾳ δὲ τῶν ἀρχαίων στρωμάτων τοῦ πούνθρακος, κεκαλυμμένων ὑπὸ στρωματος ἄρμου. Οὕτως οἱ πτωχότεροι κάτοικοι τῆς χώρας ἐγένοντο πλούσιοι ἐντὸς ὅλιγων ἑτῶν, σκέψις δὲ γίνεται περὶ παροχῆς τῶν ἀποξηρανθεισῶν τούτων γαιῶν εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς μεγάλης Ρωσίας, ἐν ἥ ὁ ἀληθυσμὸς εἶνε πυκνότερος τοῦ δεόντος, μετανάστας.

Διὸ ὑπομνήματας παρουσιασθέντος τῇ Ἀκαδημίᾳ ἐπὶ τῆς ἀνελίξεως τῶν ἐν τῷ στομάχῳ δράσεων, ὁ κ. J. Winter, ἀναφερόμενος οὐλεὶς προηγουμένας αὐτοῦ μετὰ τοῦ κ. Haugēn ἐρεύνας, συμπεραίνει ὅτι τὸ ὑδροχλωρικὸν ὅξυ, ὅπερ ἀπαντᾶ ἐν τοῖς πεπτικοῖς θευστοῖς, εἴτε ἐν ἐλευθέρῳ καταστάσει εἴτε καὶ συνηνωμένον μετὰ τῶν δργανιῶν οὐσιῶν, εἴνε προϊὸν ἀντιδράσεως, λαμβάνον γένεσιν τοπικῶς, κατὰ τὴν

στιγμὴν τοῦ ἐκ τῶν τροφῶν ἐρεθισμοῦ τοῦ στομάχου η παντὸς ἀλλου τεχνικῶς προκαλουμένου ἐρεθισμοῦ, ὅτι δέ, κενοῦ ὄντος τοῦ στομάχου, δὲν περιέχει οὔτος οὔτε ὑδροχλωρικὸν ὅξυ ἐλεύθερον, οὔτε εἰδικά κύτταρα ἐν οἷς τὸ ὅξυ ἕτοιτο θὰ εὐρίσκετο ἐκ προτέρων διαρκῶς προεσχηματισμένον.

Ἡ πρώτη τοῦ ἑτού 1893 ἥτο Παρασκευή· ἡ πρώτη τοῦ ἑτού 1894 ἔσται Σάββατον, ἡ τοῦ 1895 ἔσται Κυριακή, ἡ τοῦ 1896 Δευτέρα, ἡ δὲ τοῦ 1897 ἔσται Τετάρτη καὶ οὐχὶ Τρίτη. Λοιπὸν ἡ πρώτη τοῦ ἑτού δὲν προχωρεῖ ὅμαλῶς, συμπίπτουσα μεθέκαστη τῶν ἐφεξῆς ἡμερῶν τῆς ἔβδομαδος; — Οὐχί. Εἳν τὸ ἑτος ἀποτελεῖτο ἐκ 364 ἡμερῶν, ἡ πρώτη τοῦ ἑτού θὰ συνέπιπτε μετά τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῆς ἔβδομαδος, διότι αἱ 364 ἡμέραι ἀποτελοῦσιν ἀκεραιαίς ἔβδομαδας 52. Εἳν δὲ τὸ ἑτος εἶχε διάρκειαν 365 ἡμερῶν, ητοι 52 ἔβδομαδῶν καὶ 1 ἡμέρας, ἡ πρώτη αὐτοῦ προφανῶς θὰ προέβαινεν ἐπισίως κατὰ μιαν ἡμέραν καὶ ὁ κύκλος θὰ συνεπληροῦτο ἐντὸς 7 ἑτῶν, ητοι μετὰ 7 ἑτη ἡ πρὸ 7 ἑτῶν, τὸ ἑτος θὰ κριχεῖ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ἄλλα ἐπειδή, κατὰ τὸ ἡμέτερον ἡμερολόγιον, 3 μὲν ἐφεξῆς ἐτη (διὰ τὰ δύο τελευταῖα ψηφία δὲν εἶνε διαιρετοῦ διὰ τοῦ 4) ἀδιακρίτως ὑπολογίζονται ἐκ 365 ἡμερῶν (ἐτη κοινά), ητοι ἐκ 52 ἔβδομαδῶν καὶ 1 ἡμέρας, πᾶν δὲ τέταρτον ἑτος (ἑτος δίσεκτον) ὑπολογίζεται ἵστον πρὸς 366 ἡμέρας, ητοι πρὸς 52 ἔβδομαδας καὶ 2 ἡμέρας, ἡ πρώτη ἐκάστου ἑτούς ἀδύνατον εἶνε νὰ προχωρῇ κατὰ τὴν δειρὰν τῶν ἐφεξῆς ἡμερῶν τῆς ἔβδομαδος, δὲ κύκλος δὲν συμπληροῦται ἐντὸς 7 ἑτῶν, ἀλλὰ ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος μεγαλειτέρου ἢ μικροτέρου τούτου. Τοῦτο δὲ διότι, η μὲν πρώτη παντὸς ἑτούς, οὔτινος προηγεῖται ἑτος κοινὸν, δέσται ἡ ἀμέσως ἐπομένη τῇ ἡμέρᾳ τῆς πρώτης ἑκείνου ἡμέρας τῆς ἔβδομαδος,— ὡς φαίνεται ἀνωτέρω προκειμένου περὶ τῶν ἑτῶν 1894, 1895 κοι 1896,—η δὲ πρώτη παντὸς ἑτούς, οὔτινος προηγεῖται ἑτος δίσεκτον, δέσται ἡ μεθεπομένη, ὡς τοῦτο συνέβη εἰς τὴν πρώτην τοῦ ἑτούς 1893, ὡς τοῦτο συμβήσεται εἰς τὴν πρώτην τῶν ἑτῶν 1897, 1901, 1905, κτλ. Εἳν δὲ ἀναζητήσωμεν τὸν κύκλον τῶν ἑτῶν, ἐν φήμῃ πρώτη τοῦ ἑτούς θὰ συμπέσῃ μετὰ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῆς ἔβδομαδος, εὐρίσκομεν τὴν ἐξῆς περιόδου : 6, 11, 6, 6, 6, 11, 6, 5. Ήστε τὰ ἑτη, ὃν ἡ πρώτη θὰ συμπέσῃ μετὰ τῆς Παρασκευῆς, δέσονται : 1893+6=1899· 1899+11=1910· 1910+6=1916· 1916+5=1921· καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἀντιτερόφως, Παρασκευή ἥτο ἡ πρώτη τῶν ἑτῶν : 1893—5=1888· 1888—6=1882· 1882—11=1871· 1871—6=1865· καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἐπειδὴ ἡ πρώτη τοῦ ἑτούς 1893 ἥτο Παρασκευή, παρεῖλθον δὲ ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας τῆς χριστιανικῆς καθονολογίας πλήνη Ιουλιανὰ ἑτη 1892, ἡ δὲ πλήρης περιόδος τῆς ἑπανόδου τῆς πρώτης τοῦ ἑτούς εἰς τὰς αὐτὰς ἡμέρας τῆς ἔβδομαδος συμπληροῦται ἐντὸς 28 ἑτῶν (=6+11+6+5 ἢ 4×7), ἐπειτα ὅτι μέχρι τῆς λήξεως τοῦ 1892, καὶ τῆς ἐνάρξεως ἐπομένων τοῦ 1893, συνεπληρώθησαν πλήρεις περιόδοι 67, ἀποτελοῦσαι ἑτη 1876. Εἳν ἀπὸ τῶν 1892 ἑτῶν ἀφαιρέσωμεν 1876, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 16· ἡ πρώτη ἥρα τοῦ 16ου διωτηρίου ἑτούς ἥτο ἐπίσης

1) Βλέπε Τόμ. Β, ἡμέρη. 7, ἐν σελ. 134, στήλη 67.

Παρασκευή, καὶ ἐπομένως ἡ πρώτη τοῦ θοῦ ἔτους ὅπερ Σάββατον, ἡ δὲ τοῦ Ιου μ. Χ. ἔτους Κυριακή.

Ἐὰν δὲ παραστήσωμεν, συντομίας χάριν, τὰς ἡμέρας τῆς ἑδομάδος διὰ τῶν ἀρχικῶν αὐτῶν γραμμάτων: Κ, Δ, Τρ, Τ, Π, Πρ, Σ, ὁ πλήρης κύκλος τῆς περιόδου τῆς πρώτης τοῦ ἔτους ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἡμέρας τῆς ἑδομάδος διατυποῦται ως ἔξι:

Ἐπη περάθον..... 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13,
ἡμέρας ἑδομάδος..... Σ, Κ, Δ, Τρ, Π, Πρ, Σ, Κ, Τρ, Τ, Π, Πρ, Κ, Δ,
Ἐπη περάθον..... 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27,
ἡμέρας ἑδομάδος..... Τρ, Τ, Πρ, Σ, Κ, Δ, Τ, Π, Πρ, Σ, Δ, Τρ, Τ, Π.

Διὰ τοῦ πίνακος τούτου εὑχερῶς λύεται τὸ ἔξι τῆς γενικότερον πρόδηλον: Δεδομένου σωτηρίου τινὸς ἔτους νὰ ἔνθε θῆτὸ δνοματῆς ἡμέρας εἰς ἦν ἀντιστοιχεῖ ἡ πρώτη τοῦ αὐτοῦ.

Πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ νὰ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου 1· τὸ ὑπόλοιπον δεικνύει τὸν ἀριθμὸν τῶν συμπληρωθέντων ἑτῶν· τοῦτο διαιροῦμεν διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἑτῶν τῆς περιόδου, 28· τὸ ἀκέραιον πτλάνιον τῆς διαιρέσεως δεικνύει τὸν ἀριθμὸν τῶν πλήρων περιόδων, τὸ δὲ ὑπόλοιπον δεικνύει τὴν τάξιν τοῦ προκειμένου ἔτους ἐν τῇ περιόδῳ τῶν 28 ἑτῶν· τελευταῖον, ἀναζητοῦμεν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πίνακι τὸν ἀντιστοιχοῦσαν ἡμέραν τῆς ἑδομάδος εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο.

Οὕτω, προκειμένου περὶ τοῦ ἔτους 1894, διαιροῦμεν τὸν 1893 (=1894—1) διὰ τοῦ 28 καὶ λαμβάνομεν ὑπόλοιπον 17, ἀνατρέχοντες δὲ εἰς τὸν πίνακα εὐρίσκομεν τὸ ἀντιστοιχοῦν ὄνομα τῆς πρώτης αὐτοῦ: Σάββατον.

Ἐπίσης, προκειμένου περὶ τοῦ ἔτους 1871, διαιροῦμεν τὸν 1870 διὰ τοῦ 28 καὶ λαμβάνομεν ὑπόλοιπον 22, δθεν διὰ τοῦ πίνακος εὐρίσκομεν ως ὄνομα τῆς πρώτης αὐτοῦ: Παρασκευήν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εὐρίσκεται ὅτι ἡ πρώτη τοῦ ἔτους 1949 ἔσται Παρασκευή, ἡ τοῦ 1821 ἥτο Σάββατον, ἡ τοῦ 1876 Πέμπτη, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Σημ. Ἡ μὲν εἰδαγαγού τοῦ ἔτους 0 ἐν τῇ περιόδῳ τῶν 28 ἑτῶν, παρέχει πίνακα ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ ζεύγους: 1, Κ, καὶ συμπληρούμενον ἐν τέλει διὰ τοῦ ζεύγους: 28, Σ. Ἡ κρῆπις τοῦ πίνακος τούτου, οὐσιωδῶς ταυτίζομένου μετὰ τοῦ ἀνωτέρω, πλεονεκτεῖ μὲν ἐκείνου κατὰ τὸν μὲν φαινομενικὸν μετατόπισιν τῆς ταξεως τῶν δισεκτῶν ἑτῶν, λείπεται ὅμως κατὰ τὸν ἀπλότητα τῶν ἀνωτέρω σημειωθεισῶν πράξεων· διότι, ἀνάγκη τότε, ἐὰν τὸ προγούμενον τοῦ προκειμένου ἔτους εἶναι δισεκτον, νὰ λογίζηται ως ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ οὐχὶ ἡ ἀντιστοιχοῦσα ἐν τῷ πίνακι ἐκείνῳ, ἀλλὰ ἡ ἐπομένη ταύτης ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἐθεξῆς ἡμερῶν τῆς ἑδομάδος.

Οὕτως, ἐν παραδείγματι, ἡ πρώτη ιανουαρίου τοῦ 1893 (ἐπομένου τοῦ δισεκτον ἔτους 1892), εὐρίσκεται οὖντα κατὰ τὸν πίνακα ἐκεῖνον: Πέμπτη, ἀντ' αὐτῆς δὲ δέον νὰ ληφθῇ ἡ ἐπομένη ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἐθεξῆς ἡμερῶν τῆς ἑδομάδος: Παρασκευή. Αὐτὸν τοῦτο συμβαίνει διὰ τὰ ἔτη: 1865, 1837, 1901, κτλ.

Η. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὸ ἐν Παρισίοις ἐκδιδόμενον περιοδικὸν σύγγραμμα «Καλλιτέχνης Κόσμος» (Monde Artiste), λόγον ποιούμενον ἐν τινὶ τῶν τελευταίων αἵτοι τευχῶν περὶ τῆς περιοδείας τῆς διασήμου τραγῳδοῦ Σάρρας Bernhardt ἐν Πετρουπόλει, ἀνέγραψε περὶ αὐτῆς ἀρχούντως κωμικὸν ἐπεισόδιον, τὸ ἔξι: Κατὰ τὴν ἀμφιετηρίδια τῆς γεννήσεως τῆς αὐτοκρατέρας τὰ τρία αὐτοκρατορικὰ θέατρα εἰθισται νὰ διδωσι ἡμερησίας παραστάσεις (matinées) εἰς ἃς προσκαλεῖται δωρεὰν ἡ σπουδάζουσα νεότης. Τῷ ἔθει τούτῳ στοιχοῦσα καὶ ἡ ἐπιφανῆς καλλιτέχνης, προεκήρυξε δωρεὰν ὑπὲρ τῶν πατῶν παράστασιν, καθ' ἣν προύτιθετο νὰ διδάξῃ . . . τὴν Καμελιοφόρον. Ἡ δημαρχία εἰς στενόχωρον περιῆλθε θέσιν, ἀλλ' ἀπεράσισε νὰ διανείμῃ τὰ εἰσιτήρια οὐχὶ τοῖς μαθηταῖς καὶ ταῖς μαθητρίαις, ἀλλὰ τοῖς διδασκάλοις αὐτῶν, ἔξαιροῦσα τὰς διδασκάλους, ἃς τὰ συμβάντα τῇ καρδίᾳ τῆς Μαργαρίτας Gautier ἡδύναντο νὰ σκανδαλίσωσι. Καὶ ταῦτα μὲν ἀνέγραψεν διασήμος Καλλιτέχνης Κόσμος». Ἡ δὲ Σάρρα, γνοῦσα αὐτά, ἐτηλεγράφησεν ἐκ Βιέννης, ὅπου διδίσκει, διαρρήγην διαψεύδουσα τὰ γραφέντα καὶ δηλοῦσα δτι ἐδίδαξε χάριν τῶν σχολῶν τῆς Πετρουπόλεως ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς αὐτοκρατείρας τὴν Ιωάνναν ανδρανίαρχον (Jeanne d'Arc) καὶ οὐχὶ τὴν Καμελιοφόρον. Ἄμα φανεροῦ ὅτι ἡ παράστασις αὐτή, δοθεῖσα πρὸ δύο χιλιαδῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, ἐγένετο ἀφορμὴ μεγάλης ἐπιτυχίας ὑπὲρ τοῦ διδαχθέντος ἔργου. Μετὰ τὴν πτῶσιν δὲ τῆς αἰλίας διθίασος αὐτῆς ἡ ναγκάκασθη νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν σκηνὴν τριακονταεπτάκις πρὸ ἐνθουσιῶντος καὶ εὐγνωμονοῦντος δημοτίου. Διετέλεσε δὲ μὴ δυναμένη νὰ δημιλήσῃ ἐπὶ πέντε λεπτά, μετὰ τοὺς περιφέρμους στίχους:

La France renaîtra dans le dernier Français.

Ἡ κραυγὴ: Ζήτω ἡ Γαλλία! ἐπανελήφθη χιλιάκις ὑπὸ χιλίων στοιχίων, δὲ διθίασος κατελήφθη ὑπὸ μεγάλης καὶ ὑπερηφάνου συγκινήσεως. Τέλος τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Πετρουπόλεως ἐτίμησε τὴν ἔξοχον καλλιτέχνιδα διὰ φημίσματος δημοσίας εὐγνωμοσύνης καὶ διεθίσαν αὐτῇ εἰς Μόσχαν λίαν φιλόφρον ἐπίσημον γράμμα, ἐκφράζον τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐν τῷ ἐπεισόδῳ τούτῳ ἀναζητητέον ἐπίσης τὸν Γερμανόν. Πράγματι δὲ ἡ γερμανικὴ ἐφημερίς «Berliner Tagblatt» ἀνέγραψε πρώτη τὸν μέθον μετὰ εὐαρεστείας ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ διθίεν τῆς διασήμου τραγῳδοῦ, δὲ δὲ «Καλλιτέχνης Κόσμος» ὑμολόγησε μὲν ἐν τῷ τεύχει τῆς 8ης Ιανουαρίου τὸν ἀπατήσαντα αὐτήν, ἐπιτίθεται ὅμως αὗθις κατὰ τὴν Σάρρας, ὡς μὴ τηρησάσης καὶ ἐν τῷ τηλεγραφήματι αὐτῆς τὸ μέτρον, ἀλλὰ χρησιμένης τῇ διερθολῇ, ἵνα μεταχειρίζεται ἐν τῇ διπορχίᾳ καὶ εἰρωνεύεται αὐτήν ἀδίκως, συνάδων οὕτω τοῖς τὴν ἀπογύμνωσιν τῆς Γαλλίας ἀπὸ παντὸς ἔξοχου ἐπιδιώκουσι, φθόνου ἔνεκεν. Ἡ ἀληθής δόξα οὐποτε ἐπηρεάζεται. Ἡ διάσημος γαλλίς καλλιτέχνης ἐστὶ καὶ ἔσται Σάρρα. Τούτου δὲ ἔνεκα ἔξακολουθεῖ δρέπουσα δάφνας ἐν Βιέννη, ὅπου ἐδίδαξεν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Ανδρί Βιέντρου, τῇ μὲν 2η Ιαν. τὴν Fédora, τῇ δὲ 3η τὸν